

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет іноземних мов

Кафедра германської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету іноземних мов

доц. Тетяна КОЛЕСНИЧЕНКО

« 12 » 20 19 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ЛЕКСИКА В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обв'язкова/вибіркова)

Освітньо-наукова
програма

«Філологія»

Спеціальність

035 Філологія

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти

третій (доктор філософії)

Факультет

іноземних мов

Мова навчання

українська

Чернівці

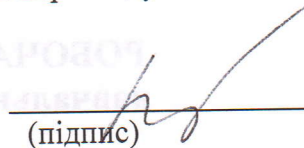
Робоча програма навчальної дисципліни «Лексика в сучасних лінгвістичних дослідженнях» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки», що затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «27» квітня 2022 р.).

Розробник: Кійко Світлана Василівна – доктор філологічних наук, професор

Викладач: Кійко Юрій Євгенович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германської філології та перекладу.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри германської філології та перекладу Протокол № 1 від «9» серпня 2024 року.

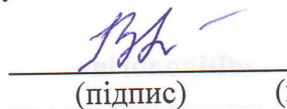
Завідувач кафедри

(підпис)

(Кудрявцева О. Д.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету

(підпис)

(Беженар І. В.)
(прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна „Лексика в сучасних лінгвістичних дослідженнях” є вибірковою дисципліною у структурі професійної підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти, що покликана ознайомити аспірантів із закономірностями розвитку та принципами дослідження лексики сучасних германських мов. **Мета** – сформувати у здобувачів систематизовані наукові знання про традиційні й нові підходи щодо класифікації та кваліфікації різних лексичних явищ; уміння і навички використовувати в майбутній професійній діяльності лексичні та засоби з урахуванням їх семантики, джерела походження, стилістичних властивостей.

Завдання: ознайомити здобувачів з широким термінологічним апаратом дисципліни, основними методами і прийомами аналізу лексики германських мов, поглибити вміння аналізу, синтезу, індукції та дедукції, навчити збирати й аналізувати, систематизувати, інтерпретувати явища лексичного рівня германських мов, виробити навички самостійних спостережень над мовними фактами, їх аналізу та класифікації, розуміння законів їх розвитку і функціонування в мові, навиків типології словників, знання базових словників, а також ідей мовознавців, які долучалися до параметризації словникового фонду германських мов.

Компетентності, якими має оволодіти здобувач у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології в межах професійної, наукової та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на міжнародному та національному рівні.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу філологічних знань.

ЗК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень на високому рівні з опертям на найновіші світові здобутки в галузі філології.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел: фахової літератури, електронних баз.

ЗК 5. Здатність самостійно генерувати нові ідеї та застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність критично оцінювати наукові здобутки інших дослідників та свої власні.

ЗК 9. Здатність до міжособистісного спілкування, дотримання вимог професійної етики, уміння взаємодіяти та комунікувати з іншими фахівцями в галузі філології.

ЗК 11. Здатність ініціювати, організувати і проводити комплексні теоретичні та практичні дослідження у філологічній галузі.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати роль і значення науки в культурі, зв'язок з іншими формами знання, вплив на проблеми інформаційного суспільства.

ЗК 14. Здатність проводити оригінальні дослідження, результати яких матимуть практичне застосування на вітчизняному та міжнародному рівнях.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (наукова коректність та толерантність) та уміти запобігати конфліктам під час наукових чи професійних дискусій.

ЗК 16. Здатність конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу при вирішенні складних теоретико-прагматичних питань.

ЗК 17. Здатність до формування системного наукового та загальнокультурного світогляду.

ЗК 18. Здатність до планування часу, самоорганізації та самоконтролю.

ЗК 20. Здатність до усвідомлення норм наукової етики та дотримання правил академічної доброчесності.

ЗК 21. Здатність у процесі наукових досліджень виявляти повагу до людської гідності (відмова від домінування, заподіяння шкоди й насильства) незалежно від статевої та гендерної самоідентифікації; здатність усвідомлено визнавати різноманіття підходів до права бути іншим.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати знання з філології для доповнення наявних системних світоглядних знань, концепцій на основі вивчення нових фактів і явищ.

ФК 3. Здатність виокремлювати з накопичених спостережень ті, які можна безпосередньо застосовувати у власній науковій діяльності.

ФК 4. Здатність запам'ятовувати та відтворювати факти, терміни, основні поняття, правила і теорії.

ФК 7. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати знання з обраної філологічної галузі – мовознавства.

ФК 8. Здатність вільно й критично послуговуватися спеціальною науковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; обґрунтовувати оптимальний вибір термінів (при наявності синонімічних); за необхідності пропонувати нові спеціалізовані терміни та поняття.

ФК 9. Здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною і писемною формами української мови.

ФК 11. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати наукові матеріали в першоджерелах і фаховій літературі.

ФК 12. Здатність методично грамотно працювати з текстами наукових джерел; екстраполювати засвоєні знання, уміння, навички з філологічних дисциплін у методологію власних дослідницьких проєктів.

ФК 13. Здатність виявляти феномен національної культури з опертям на розуміння її мовної специфіки.

ФК 15. Здатність використовувати теоретичні знання про основні напрями досліджень у площині сучасного українського та зарубіжного мовознавства, зокрема у галузях комунікативної, когнітивної та зіставної лінгвістики, у сфері дискурсології, лексикології, концептології, ономастики, соціолінгвістики, а також у межах гендерного та лінгвокультурологічного підходів до мови.

ФК 20. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі філології в межах професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності за фахом.

2. Результати навчання. Згідно з вимогами ОНП здобувачі повинні знати:

- теоретичні принципи лексикології сучасних германських мов;
- семантичну структуру слова, його словотвірний потенціал, природу парадигматичних і синтагматичних зв'язків;
- типи системного групування лексики, диференціацію лексики германських мов за різними ознаками;
- особливості територіальної диференціації словникового складу германських мов, основні діалекти, їхні особливості та тенденції розвитку;
- шляхи розвитку і поповнення словникового складу германських мов (запозичення, морфологічна і внутрішня деривація);
- основи лексикографії, структурні компоненти словника, класифікацію та принципи укладання словників

вміти:

- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань дослідження лексичного складу германських мов;
- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності;
- знаходити і аналізувати вияви системних явищ у лексиці та фразеології германських мов;
- з'ясовувати джерела походження лексичних одиниць за характерними фонетичними та морфологічними ознаками;
- визначати стильову приналежність і емоційно-експресивне забарвлення слів та способи його вираження;
- визначати семантичні процеси у слові та характер мотивації значення;
- досліджувати словниковий склад мови в різних аспектах: історичному, семантичному, стилістичному, функціональному, етимологічному, соціолінгвістичному та ін.
- добре орієнтуватися в сучасних лексикографічних та фразеографічних джерелах і використовувати їх у практичній діяльності;

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати сучасні новітні концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.

ПРН 2. Застосовувати та аналізувати праці провідних українських та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у власній сфері дослідження.

ПРН 7. Формулювати наукову проблему з урахуванням сучасних наукових тенденцій.

ПРН 8. Аналізувати наукові праці з філології, виявляти дискусійні та малодосліджені питання.

ПРН 10. Визначати інформаційну цінність джерел через порівняльний аналіз з іншими джерелами.

ПРН 11. Визначати найефективніші методи дослідження в галузі філології, використовуючи міждисциплінарні підходи та зв'язки.

ПРН 12. Вести спілкування в галузі філології з науковою спільнотою та громадськістю в діалоговому режимі.

ПРН 16. Застосовувати професійні знання в приватній, суспільній, професійній та освітніх сферах спілкування в багатонаціональному середовищі та з представниками інших культур.

ПРН 19. Демонструвати філологічну освіченість, знання теорії, історії, етапів формування і розвитку мовознавчої та літературознавчої науки, персоналій; обізнаність із надбаннями світової літератури, перекладними текстами; користуватися словниками та тезаурусами різних типів, довідниками, інтернет-ресурсами та електронними посібниками.

ПРН 23. Уміти конструктивно діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності на основі етичних норм.

ПРН 25. Уміти підготувати на основі самостійно отриманих результатів та успішно захистити дисертаційне дослідження.

ПРН 27. Аналізувати мовні явища в різних аспектах: історичному, семантичному, стилістичному, функціональному, етимологічному, соціолінгвістичному, соціокультурному та ін.

ПРН 28. Визначати основні орієнтири дослідження мовних та мовленнєвих явищ на сучасному етапі розвитку лінгвістики.

ПРН 33. Аналізувати й оцінювати заходи мовної політики, прогнозувати їхні наслідки тощо.

ПРН 34. Уміти практично застосовувати навички гендерної культури, виходячи із засад та принципів гендерної рівності та принципів гендерної демократії.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	вибіркова	
	Спеціальність 035 Філологія		
Модулів 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90 кредитів – 3		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій (доктор філософії)	10 год.	2
		Практичні, семінарські	
		5 год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		75 год.	86
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю: залік			

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна	індивідуальні	
Денна	1	2	3	90	10	5			75		залік
Заочна	1	2	3	90	2	2			86		залік

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- модуля № 1 «Аспекти лексикологічних досліджень»,
- модуля № 2 «Синтагматика і парадигматика. Семантична еволюція слів», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1 «Аспекти лексикологічних досліджень»											
Тема 1. Загальна (універсальна) і конкретна (національна), історична (діахронійна) та описова (синхронійна), прикладна лексикологія. Семасіологія, ономасіологія, етимологія, ономастика, фразеологія, лексикографія. Тенденції розвитку сучасної лексикології, огляд основних праць.	8,5	1	0,5			7	8,5	0,5				8
Тема 2. Слово як мовна одиниця. Визначення слова: різні підходи і критерії. Значення слова. Лексичне і граматичне значення. Співвідношення форми і змісту в слові. Мотивованість і немотивованість слова і значення. Внутрішня форма слова, її види.	8,5	1	0,5			7	8,5	0,5				8
Тема 3. Семантична структура слова. Компонентний аналіз слова. Різновиди сем. Полісемія.	9	1	1			7	9,5		0,5			9

Семантична структура полісемічного слова. Ієрархія значень і типи багатозначності (радіальна, ланцюжкова, радіально-ланцюжкова).												
Тема 4. Метафора як спосіб семантичної деривації. Узуальні й okazіональні метафоричні перенесення. Метонімія як спосіб семантичної деривації. Продуктивні моделі метонімічних перенесень. Сміслові відношення між лексико-семантичними варіантами багатозначного слова.	9,5	1	0,5			8	9,5		0,5			9
Тема 5. Явища омонімії і паронімії в германських мовах. Типологія омонімів (омофонемі, оморфемі, оmodеривати, омолексисі, омофраземі, оморечення). Джерела лексичних омонімів і паронімів. Проблема розмежування омонімії й полісемії. Стилiстичне використання омонімів у мовленні (гра слів, каламбур). Словники омонімів	9,5	1	0,5			8	9					9
Разом за ЗМ 1	45	5	3			37	45	1	1			43
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2 «Синтагматика і парадигматика. Семантична еволюція слів»											
Тема 6. Лексична парадигматика. Поняття про семантичне поле і лексико-семантичну групу. Відношення між їх членами: синонімія, гіпонімія, антонімія і конверсія.	8,5	1	0,5			7	8,5	0,5				8
Тема 7. Лексична синтагматика. Закон семантичної узгодженості слів. Граматична, семантична і лексична сполучуваність. Валентність слова. Словники сполучуваності, валентностей, асоціативні. Соціолінгвістичний аспект лексики	8,5	1	0,5			7	8,5	0,5				8
Тема 8. Лексика германських мов з погляду її походження. Етимологічні словники германських мови. Лексичні запозичення, класифікація за походженням (джерелами) і тематичними групами. Екзотизми й варваризми. Калькування й кальки. Типи лексичних кальок. Інтернаціональна лексика. Запозичена лексика в словниках іншомовних слів	9,5	1	0,5			8	9,5		0,5			9

Тема 9. Соціальна й територіальна диференціація лексики германських мов. Лексика загальнонародна й лексика обмеженого вжитку. Науково-технічна й професійна термінологія. Специфіка терміна, джерела термінотворення. Словники термінів. Професіоналізми, жаргонна лексика, аргі. Діалектизми (фонетичні, морфологічні, словотворчі, лексичні, синтаксичні), види лексичних діалектизмів. Функції в тексті. Словники діалектної та жаргонної лексики	9,5	1	0,5			8	9,5		0,5			9
Тема 10. Динамічні потенції лексико-семантичної системи мови. Активна й пасивна лексика. Застаріла лексика: історизми (матеріальні архаїзми) й архаїзми (стилістичні архаїзми). Неологізми, їх різновиди і шляхи появи в мові. Оказіональні й потенційні слова. Словники нових слів і значень. Словники архаїзмів (історичні).	9	1				8	9					9
Разом за ЗМ 2	45	5	2			38	45	1	1			43
Усього годин	90	10	5			75	90	2	2			86

3.2.1. Теми семінарських занять

№	Назва теми	К-сть год.	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1	Лексикологія як лінгвістична дисципліна, предмет і завдання лексикології. Загальна (універсальна) і конкретна (національна), історична (діахронна) та описова (синхронна), прикладна лексикологія. Аспекти лексикологічних досліджень. Семасіологія, ономасіологія, етимологія, ономастика, фразеологія, лексикографія як розділи лексикології. Зв'язок з іншими дисциплінами.	0,5	0,5
2	Слово як одиниця лексичного рівня мови. Слово – знакова одиниця. Семантична структура слова. Компонентний аналіз слова. Лексичне значення слова. Лексичне і граматичне значення.	0,5	0,5
3	Синонімія як фундаментальний тип відношень мовних одиниць. Лексичні синоніми. Визначення синонімів. Функції синонімів. Джерела поповнення синонімних рядів. Типологія синонімів. Повна і неповна (ідеографічна) синонімія. Синонімний ряд і його домінанта. Стилістичне використання синонімів. Словники синонімів германських мов. Антонімія. Мовні типи антонімів. Лексичні антоніми, їх визначення. Логічна та лінгвістична основа антонімів. Структурні й семантичні типи антонімів. Контекстуальні антоніми. Стилістичні прийоми, побудовані на антонімії. Словники антонімів.	1	0,5
4	Лексичні запозичення в германських мовах. Фонетичні, граматичні і лексичні закономірності, що супроводжують освоєння запозичених слів (фонетико-морфологічна адаптація). Семантичні процеси при	1	0

	запозиченні слів. Класифікація запозичень за походженням (джерелами) і тематичними групами. Екзотизми й варваризми. Калькування й кальки. Типи лексичних кальок.		
5	Соціальна й територіальна диференціація лексики української мови. Лексика загальнонародна й лексика обмеженого вжитку. Науково-технічна й професійна термінологія. Специфіка терміна. Джерела термінотворення у германських мовах. Поняття про термінологізацію загальнонародної лексики й детермінологізацію терміна. Словники термінів.	1	0,5
6	Активна й пасивна лексика. Застаріла лексика: історизми (матеріальні архаїзми) й архаїзми (стилістичні архаїзми). Неологізми, їх різновиди і шляхи появи в мові. Оказіональні й потенційні слова. Словники нових слів і значень. Словники архаїзмів (історичні).	0,5	0
7	Лексикографія як прикладна наукова дисципліна. Основні поняття лексикографії. Типологія словникової продукції. Структура словникової статті у тлумачних словниках.	0,5	0
Разом		5	2

3.2.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	К-сть год.	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1.	Територіальна диференціація словникового складу німецької мови. Основні діалекти, їхні особливості та тенденції розвитку.	3	3
2.	Етнічні варіанти англійської мови: особливості британського, американського, австралійського варіантів.	3	4
3.	Етнічні варіанти німецької мови: особливості німецького, австрійського та швейцарського варіантів.	3	4
4.	Багатозначність слова (полісемія). Різновиди полісемічних рядів (радіальна, ланцюжкова, радіально-ланцюжкова). Механізми утворення полісемічного ряду. Тлумачні словники.	3	4
5.	Явище омонімії. Омоніми на різних мовних рівнях. Лексична омонімія в германських мовах. Типи лексичних омонімів: повні й неповні (часткові). Різновиди часткових омонімів (омофони, омографи, омоформи).	3	3
6.	Джерела лексичних омонімів. Проблема розмежування омонімії й полісемії. Стилістичне використання омонімів у мовленні. Словники омонімів.	3	3
7.	Пароніми в англійській і німецькій мовах. Пароніми на різних мовних рівнях. Типологія лексичних паронімів. Вузьке і широке трактування паронімії.	3	3
8.	Семантичні та структурні типи паронімів. Стилістичне використання паронімів. Словники паронімів.	3	3
9.	Морфологічна структура слова в германських мовах. Морфологічний аналіз слова. Типи морфем: корінь, префікс, суфікс, флексія. Аломорфи.	3	4
10.	Лексика в германських мовах з погляду її походження. Індоевропейська, прагерманська і власне англійська та німецька лексика. Етимологічні словники германських мов.	3	4
11.	Іншомовні запозичення як шлях розвитку словникового складу германських мов.	3	4
12.	Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Типи лінгвістичних словників. Тлумачні словники германських мов.	3	3
13.	Стилістична диференціація лексики. Система стилістичних поміток у тлумачних словниках германських мов.	3	3

14.	Лексика стилістично нейтральна (міжстильова) і стилістично забарвлена. Розмовна лексика, її види. Книжна лексика, її види.	3	4
15.	Діалектизми (фонетичні, морфологічні, словотворчі, лексичні, синтаксичні), види лексичних діалектизмів (лексичні, етнографічні, семантичні). Функції в тексті. Словники діалектної та жаргонної лексики.	3	4
16.	Професіоналізми, відмінності їх від термінів. Жаргонна лексика. Арго. Використання жаргонної та арготичної лексики в літературній мові	3	4
17.	Інтернаціональна лексика. Запозичена лексика в тлумачних словниках і словниках іншомовних слів.	3	3
18.	Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Предмет вивчення фразеології. Поняття фразеологічної одиниці. Питання про обсяг фразеології і типи її одиниць.	3	3
19.	Фразеологічна парадигматика: фразеологічні синоніми, антоніми. Фразеологічна багатозначність. Фразеологічні омоніми.	3	3
20.	Фразеологічні зрощення, єдності, сполучення. Фразеологічні вислови. Стилiстична диференціяція фразеологізмів.	3	3
21.	Фразеологія германських мови з погляду її походження (старогрецькі, романські, біблійські, авторські фразеологізми). Структурні типи фразеологізмів.	3	3
22.	Типи ФО за відтворюваністю (прислів'я, приказки, крилаті вислови). Фразеологічні словники.	3	3
23.	З історії лексикографії германських мов. Найдавніші словники германських. Лексикографія англійської і німецької мов у ХІХ–ХХ ст. Сучасний стан лексикографії. Огляд базових лексикографічних праць.	3	3
24.	Лексикографія. Види словників. Енциклопедичні і лінгвістичні словники. Тлумачні словники.	3	3
25.	Словники паронімів, омонімів, іншомовних слів, неологізмів, діалектні, історичні, етимологічні.	3	3
Разом		75	86

4. Методи та засоби контролю

Вивчення курсу передбачає застосування таких **методів**: інтерактивна лекція, дискусія, спостереження, робота з методичною літературою, методичними порталами, статистичними матеріалами, текстовими джерелами та інтернет-ресурсами.

Курс «Лексика в сучасних лінгвістичних дослідженнях» передбачає такі **форми навчання**: лекції, практичні заняття, презентації, аналіз лексикографічних джерел, рецензування та аналіз методичної літератури, представлення результатів власних досліджень

Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна/письмова (тестування, презентація, реферат) відповідь здобувача. Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання: усні відповіді, тести; реферати / презентації / проєкти.

Модульний тест – вага 15 балів

Усна відповідь / реферат / презентація / проєкт – вага 15 балів

Самостійна робота оцінюється на практичних заняттях за наведеними критеріями.

Критерії оцінювання видів робіт:

Модульний тест складаються з 30 питань – вага 15 балів.

Усна відповідь / презентація / реферат – вага 15 балів. Оцінюється за системою А, В, С (див. табл.). Усереднена оцінка за модуль переводиться в бали (вага 15).

Критерії оцінювання:

- (А) – здобувач вичерпно висвітлює питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади;
- (В) – здобувач достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
- (С) – здобувач неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
- (D) – здобувач частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
- (Е) – здобувач частково і недостатньо висвітлює питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; відповідь має велику кількість значних помилок.
- 0 – відсутність відповіді.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (залік).

Кількість балів за кожен модуль виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на практичних/семінарських заняттях, виконання тестових завдань). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення заліку з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить 40 балів – 10 балів за підсумковий тест і 30 балів за три питання. Відповіді на питання передбачають демонстрацію теоретично-практичних знань здобувача з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання

Бали	Характеристика відповіді
10-9	здобувач вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
8-7	здобувач достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
6-5	здобувач неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
4-3	здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-1	здобувач частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; вживає прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь містить велику кількість помилок.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

Bertkova Z. Systemhafte Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Berlin: Frank & Timme, Verlag für wissenschaftliche Literatur, 2022. 137 S.

Kiyko S., Kiyko Y. Grundriss der deutschen Lexikologie. Чернівці: ЧНУ, 2014. 96 S.

Römer Chr. Lexikologie. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, 2021. 430 S.

5.2. Допоміжна

Білоус О.М. Порівняльна лексикологія: Навчальний посібник. Кіровоград, РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.

Демська О. Вступ до лексикографії. К.: Вид. дім «Кисво-Могилянська академія», 2010. 266 с.

Кійко С.В. Омонімія в мові і мовленні. Чернівці: Родовід, 2014. 544 с.

Кійко С.В. Німецько-українська міжмовна омонімія. Чернівці: Родовід, 2014. 434 с.

Кійко С.В., Рубанець Т.В. Конверсиви-неологізми англійської мови у військово-політичній сфері. Theoretical Foundations of Philology, Pedagogy and Psychology with the Conditions in Wartime. Bratislava: Institute of professional development, 2022. С. 115-132.

Паславська А. Й. Практикум з лексикології німецької мови: навчальний посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 132 с.

Раєвська Н. М. Лексикологія англійської мови: Підручник. 5-е вид, випр. і доп. К.: Вища шк., 2001. 336 с.

Селиванова Е.А. Когнитивная ономазиология. К.: Изд-во Украинского Фитосоциогенеза, 2000. 248 с.

Elsen H. Neologismen. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, 2022.

Harm V. Einführung in die Lexikologie. Darmstadt: WBG, 2015. 164 S.

Jackson H., Amvela E. Zé. Words, Meaning and Vocabulary. 2nd ed. London / New York : Continuum, 2007. 260 p.

Grabarek J. Zur Geschichte der deutschen Sprache im 20. Jahrhundert. Frankfurt am M.: Lang-Ed., 2013. 359 S.

Römer Ch., Matzke B. Der deutsche Wortschatz. Struktur, Regeln und Merkmale. Tübingen: Narr 2010.

Schlaefer M. Lexikologie und Lexikographie: eine Einführung am Beispiel deutscher Wörterbücher. 2. Aufl. Berlin: Schmidt, 2008. 199 S.

Stubbs M. Words and Phrases: Corpus Studies of Lexical Semantics. Oxford: Blackwell Publishing, 2001. 288 p.

Wanzeck Ch. Lexikologie. Beschreibung von Wort und Wortschatz des Deutschen. Vandenhoeck & Ruprecht, 2010.

6. Інформаційні ресурси

Dialektforschung in Deutschland: <http://www.personal.uni-jena.de/~x8wisu/dialektforschung/>

English Dictionaries online: <https://www.lexilogos.com/english/dictionary.htm>

English Internet Lexicography and Online Dictionaries:

<https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110223231.2.143/pdf>

Internet lexicography at the Leibniz-Institute for the German Language:

<https://lexicala.com/review/2020/ids/>

Lexis: Journal in English Lexicology: <https://journals.openedition.org/lexis/>

Online-Wörterbuch für lexikologische Fachbegriffe: <http://lexikologie.perce.de/>

Додатково

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
30 (15 усні відповіді, 15 модульний тест)					30 (15 усні відповіді, 15 модульний тест)						